

Ook in de toekomst met een mogelijk nieuw classificeringssysteem zal het uniform afleveren van vleesvarkens belangrijk blijven of misschien nog wel belangrijker worden. Daarnaast biedt het beperken van gewichtskortingen winstmogelijkheden. Het Praktijkonderzoek bekijkt daarom verschillende apparaten die kunnen helpen bij het voorkomen van gewichtskortingen. Voor de meeste bedrijven met deze apparaten is effect te verwachten op de gewichtskortingen, al zal het effect afhangen van de huidige bedrijfsresultaten op gebied van gewichtskortingen.

Gewichtskortingen en afleverstrategie

Bert Bosma

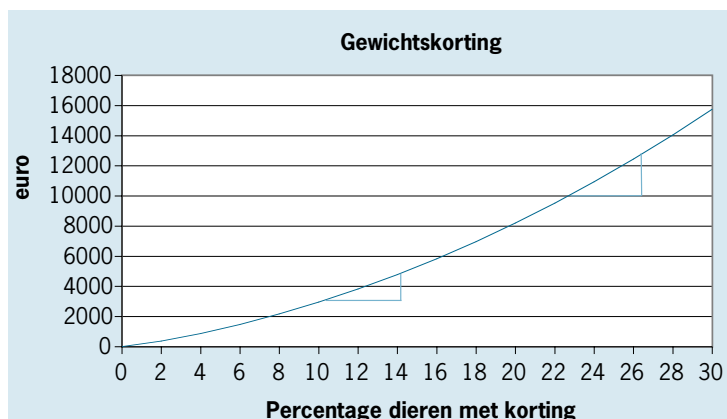
Kosten gewichtskorting

Volgens het Productschap van Vee, Vlees en Eieren wordt 17 % (2003) van de vleesvarkens met een gewichtskorting afgeleverd. Hoewel varkenshouders hiervoor verschillende oorzaken aangeven, levert dit voor de varkenshouder een redelijke schade op. Voor een vleesvarkensbedrijf met 2000 gemiddeld aanwezige vleesvarkens bedraagt de jaarlijkse gewichtskorting gemiddeld € 6450,-. Het verlagen van het percentage korting naar 13 % levert € 2150 op. In de figuur 1 staan de gewichtskortingen voor een bedrijf met 2000 vleesvarkens. De gewichtskortingen uitgezet tegen het percentage vleesvarkens met korting loopt als een kromme. Dit betekent dat bij een hoger percentage vleesvarkens met korting, de korting steeds groter wordt.

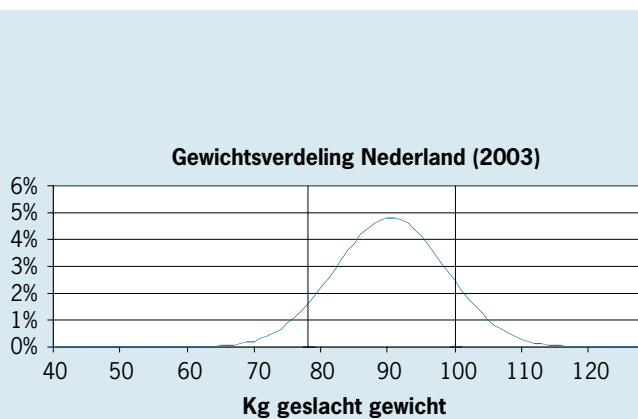
Het blijkt dat voor bedrijven met momenteel weinig gewichtskortingen, het verder verlagen van de kortingen ook winst kan opleveren. Maar meer voordeel is te behalen in geval van bijvoorbeeld de baconmarkt. Door een smaller kortingvrij gewichtstraject bij de beren kent bacon eerder gewichtskortingen.

Oorzaken gewichtskortingen

Gewichtskortingen hebben verschillende oorzaken. De belangrijkste zijn: het niet uniform opleggen; het uit elkaar groeien van vleesvarkens; een aflevergewicht dat te dicht bij de kortingsgrens ligt; het onnauwkeurig uitselcteren door het verkeerd inschatten van het gewicht van vleesvarkens.

Figuur 1 Gewichtskorting voor bedrijf met 2000 gemiddeld aanwezige vleesvarkens

Figuur 2 Gewichtsverdeling vleesvarkens in 2003

Tabel 1 Saldo bij twee verschillende aflevergewichten

Geslacht gewicht (kg)	90,4	92,4
Opbrengsten (euro)	115	117
Voerkosten (euro)	43	45
Overige kosten (euro)	77	77
Saldo per afgeleverd vleesvarken (euro)	22	23
Saldo per gemiddeld aanwezig vleesvarken (euro)	68	68
Percentage te licht	6,0 %	3,6 %
Percentage te zwaar	11,1 %	16,4 %

Aflevergewicht

Naast het verlagen van gewichtskortingen is natuurlijk ook het gemiddeld aflevergewicht belangrijk. Op basis van het aflevertraject 78 – 100 kg wordt op dit moment 6 % te licht en 11 % te zwaar afgeleverd (zie figuur 2). Gemiddeld genomen is een gewichtskorting aan de bovengrens aantrekkelijker dan aan de ondergrens. In tabel 1 zijn de saldo's berekend van bij huidig aflevergewicht afleveren alsook twee kg zwaarder afleveren.

Hulpmiddelen voor afleveren

De laatste jaren zijn meerdere hulpmiddelen op de markt gekomen voor het afleveren van vleesvarkens. Voor de Nederlandse markt zijn op dit moment drie hulpmiddelen beschikbaar: de Sorti-weger, de voorhandweger en de varkensmeter.

Sorti

Sorti-stallen zijn stallen voor grote groepen, waarbij de vleesvarkens door het weegstation moeten om bij de voerbakken te kunnen. Nadat de vleesvarkens gewogen zijn, worden ze afhankelijk van het gewicht een richting opgestuurd. De zware vleesvarkens worden op deze manier gescheiden van de lichtere vleesvarkens. De Sorti-weger wordt tweeledig gebruikt voor zowel de voor- als afleverselectie. Varkenshouders kunnen vooraf bepalen hoeveel vleesvarkens de volgende week afgeleverd kunnen worden.

Voorhandweger

Op praktijkcentrum Sterksel wordt op dit moment een voorhandweger getest. De voorhandweger wordt geplaatst voor de voerbak en weegt de vleesvarkens tijdens het vreten. De vleesvarkens staan met de voorpoten op een weegschaal. Dit gewicht wordt het 'voorhandgewicht' genoemd. Tussen dit voorhandgewicht en het lichaamsgewicht bestaat een vast verband dat bedrijfsspecifiek is, zodat door de voorhandweger het lichaamsgewicht berekend wordt. Als het vleesvarken zwaar genoeg is, wordt het vleesvarken gemerkt middels een spuitbus. Ter controle worden te lichte vleesvarkens gemerkt met een andere kleur. Het apparaat kan vervolgens na een paar uur verplaatst worden naar een volgend hok. Gemiddeld wordt in drie uur circa 80 % van de vleesvarkens gewogen.

Varkensmeter

De varkensmeter meet de borstomvang van het vleesvarken. Afhankelijk van het type vleesvarkens zijn verschillende banden beschikbaar. Als het vleesvarken gemeten is, kan het apparaat van het vleesvarken gehaald worden en kan men het apparaat aflezen. Voor een nauwkeurige meting moeten de vleesvarkens rustig blijven staan. De nieuwsgierigste vleesvarkens zijn daardoor het eenvoudigst en nauwkeurigst te meten. De metingen van de vleesvarkens die wegrennen of gespannen staan, zijn minder nauwkeurig.

Verwachtingen voor de praktijk

Op dit moment worden de laatste twee hulpmiddelen getest op praktijkcentrum Sterksel. Hierbij wordt gekeken naar zowel praktische bruikbaarheid als de nauwkeurigheid van de apparaten. Het effect van de apparaten in de praktijk zal naar verwachting afhangen van de huidige gewichtskortingen van bedrijven. Bedrijven die momenteel met weinig kortingen te maken hebben, zullen van de apparaten naar verwachting weinig effect zien of moeten meer moeite doen om de kortingen verder te laten dalen. Door het nauwe kortingsvrije gewichtstraject bij de baconmarkt bieden de apparaten hier meer perspectief.

Dit artikel is een samenvatting van de inleiding die gehouden is op de sectordag varkenshouderij van 2 april jl.

